

Härnösands
kommun

Barnbokslut

Kommunfullmäktige

2014

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Inledning	4
2.1 Barnkonventionen	4
3 Barn och ungas uppväxtvillkor	6
3.1 Föräldrastöd	6
3.2 Barn i ekonomiskt utsatta familjer	6
3.3 Barnmisshandel.....	7
4 Barn och ungdomars hälsa	8
4.1 Elevhälsa.....	8
4.2 Tobak, alkohol och andra droger	9
4.3 Förebyggande arbete	10
5 Skola	11
5.1 Förskola.....	11
5.2 Grundskola	11
5.3 Gymnasiet	12
5.4 Musik- och kulturskolan	13
5.5 Barn och ungdomars inflytande	13
6 Fritid	14
6.1 Ungdomens hus	14
7 Framtiden	15

1 Sammanfattning

FN:s barnkonvention syftar till att ge alla barn oavsett bakgrund samma rättigheter och lika värde. Syftet med Härnösands kommuns barnbokslut är att identifiera hur våra barn och ungdomars vardag ser ut i dag utifrån barnkonventionens intentioner. Nedan följer några viktiga punkter från 2014 års barnbokslut

En grupp barn som drabbas extra hårt av dels föräldrarnas ekonomiska ställning, dels av bristande språkkunskaper är barn till invandrade föräldrar (artikel 2 och 4). Därför är den extra läs- och skrivsatsning, som nu görs i skolan, betydelsefull.

Kommunens satsning på en ökad samverkan mellan skola och socialtjänst är angeläget då man fångar upp och hjälper de elever som riskerar att inte klara skolan. (artikel 28-29).

Den psykosomatiska ohälsan bland ungdomar i Sverige ökar. Elevhälsans förebyggande arbete bör ha en framträdande roll i arbetet mot ohälsan (artikel 3)

Ökningen av narkotikaanvändande oroar. Rökning bland ungdomar anses fortfarande vara en riskfaktor för att pröva på narkotika vilket gör att allt förebyggande arbete mot rökning i tidig ålder bör prioriteras (artikel 3).

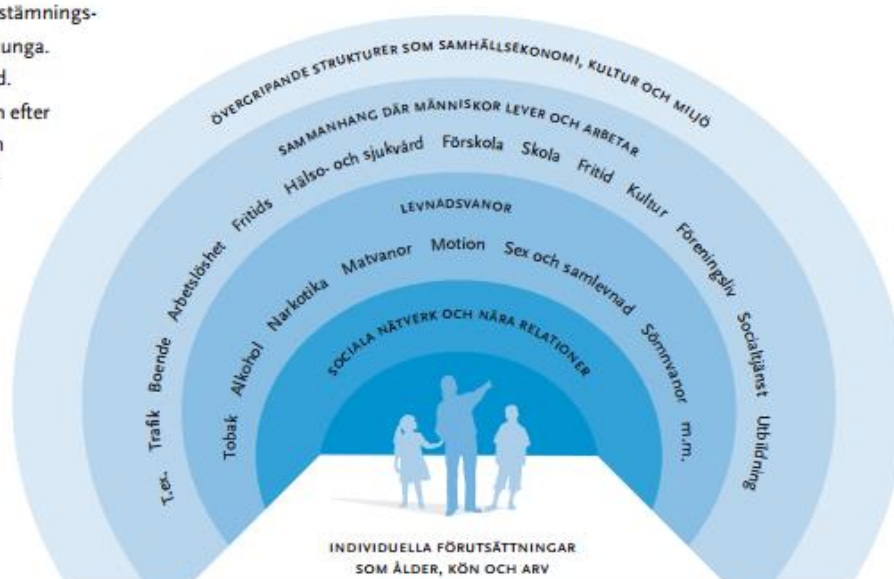
Fritiden ska ge barn och ungdomar tillfälle att skapa nya sociala relationer, utveckla sig själv och sina intressen ((artikel 31). Kåken är vår ungdomsgård där många av de föreningslösa ungdomarna tillbringar sin tid vilket gör att en fortsatt utveckling av verksamheten med fler vuxna förebilder är angeläget.

2 Inledning

Alla barn har lika värde och samma rättigheter. Därför ska fokus läggas på barnens bästa. Målsättningen med ett barnbokslut är att utifrån barnkonventionen, indikatorer och uppgifter från berörda, visa på hur barn och ungdomar upplever sin vardagliga situation i Härnösand. Hälsa innefattar fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och är en resurs hos individen. Hälsan påverkas av en rad olika faktorer på olika nivåer runt barn och ungdomar. Det finns ett samband mellan barnets nära omgivning, samhällsutvecklingen och hur barnet mår -*Hälsans bestämningfaktorer*. Bestämningfaktorena kan påverka hälsan negativt och positivt, vilket benämns som riskfaktorer och skyddsfaktorer.

Figur 1.1. Hälsans bestämningfaktorer för barn och unga.
Källa: Region Gotland.
Bearbetad illustration efter Göran Dahlgrens och Margret Whiteheads original.

2.1 Barnkonventionen

FN:s barnkonvention syftar till att ge alla barn oavsett bakgrund samma rättigheter och lika värde (artikel 2). Konventionen definierar barn som varje människa under 18 år. Barnkonventionen innehåller 54 artiklar, varav 41 stycken är sakartiklar som slår fast vilka rättigheter varje barn ska ha. Den 1 december 2010 godkände riksdagen den strategi som är framtagen för att stärka barnens rättigheter. Strategin ersätter den strategi om barns rättigheter som gällt sedan 1999.

Följande ska gälla:

- All lagstiftning som rör barn ska utformas i överensstämmelse med barnkonventionen.
- Barnets fysiska och psykiska integritet ska respekteras i alla sammanhang.
- Barn ska ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem.
- Barn ska få kunskap om sina rättigheter och vad de innebär i praktiken.
- Föräldrar ska få kunskap om barnets rättigheter och erbjudas stöd i sitt föräldraskap.
- Beslutsfattare och relevanta yrkesgrupper ska ha kunskap om barnets rättigheter och omsätta denna kunskap i berörda verksamheter.
- Aktörer inom olika verksamheter som rör barn ska stärka barnets rättigheter genom samverkan.
- Aktuell kunskap om barns levnadsvillkor ska ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barn.
- Beslut och åtgärder som rör barn ska följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv.

Uppföljningar och utvärderingar av beslut och åtgärder som rör barn ska alltid göras utifrån ett barnrättsperspektiv, dvs. grundas på normerna och principerna erkända av bl. a. barnkonventionen. Det förutsätter en tydlig och aktiv styrning på alla nivåer.

I Härnösands kommun görs idag få strukturerade och dokumenterade barnkonsekvensanalyser innan beslut fattas. Det ligger inte i linje med barnkonventionens intentioner. Varje beslut som fattas ska ha en värdering på vilka konsekvenser det kan få för barn och ungdomar.

Under 2014 gjordes en undersökning bland ett antal anställda inom Härnösands kommun. Frågeställningen handlade om hur man planerade och utvärderande verksamheterna utifrån barnkonventions intentioner. Resultatet visade på osäkerhet och okunskap bland många. Undantaget var verksamheter i socialförvaltning och skola beroende på lagar och förordningar som ligger till grund för verksamheten.

3 Barn och ungas uppväxtvillkor

3.1 Föräldrastöd

Föräldrar är de viktigaste personerna i varje barns liv men att vara förälder kan också vara svårt. Det finns många tillfällen under ett barns uppväxt då föräldrarna kan uppleva att de behöver någon form av stöd. Föräldrastöd kan handla om allt från en mötesplats för familjer till en föräldrakurs under en hel termin. Behovet av stöd växlar under barnets uppväxt, beroende på barnets utveckling, vad som händer inom familjen och utvecklingen i samhället. Under 2014 har olika generella föräldrastödjande aktiviteter erbjudits föräldrar i Härnösands kommun.

- Afterwork föreläsningar med olika teman i samverkan med kyrkan, landstinget och Bilda
- Familjeverkstan (föräldrastödsprogram)
- Tänk Om kampanj (barn och ungdomar/alkohol).
- Programmet Effekt (används på några skolor)

Om man har svårigheter att själv hitta en väg ut ur vissa situationer erbjuder socialförvaltningen olika former av föräldrastöd.

3.2 Barn i ekonomiskt utsatta familjer

Barn i ekonomiskt utsatta familjer eller begreppet barnfattigdom handlar om barns ekonomiska utsatthet i Sverige. *Barnfattigdom* är inte barnens fattigdom utan föräldrarnas fattigdom, vilket drabbar barnen på olika sätt i deras vardag, i deras livssituation och i deras framtida utveckling. Vi vet att många barn far illa idag och mycket finns att göra för att förbättra deras situation. En grupp barn som drabbas extra hårt av dels föräldrarnas ekonomiska ställning, dels av bristande språkkunskaper är barn till invandrade föräldrar. Här behövs insatser för att motverka utanförskap. Andra exempel är barn till överskuldssatta föräldrar som har det extra svårt, ofta under längre perioder.

Antal föräldrar med ekonomiskt bistånd

År	Antal familjer
2012	66
2013	59
2014	72

Statistik Socialförvaltningen

En av åtgärderna, som gjorts för att minska bidragshushåll i Härnösands kommun är "Jobsatsningen". Jobsatsningen innebär att personer i behov av försörjningsstöd erbjuds anställning och en lön via Arbetlivsförvaltningen. Satsningen har inte gett önskad effekt då antalet bidragshushåll med barn inte minskat. Tänkbara orsaker kan vara att det gått för kort tid, det var fel målgrupp eller för liten lön i förhållande till försörjningsbörda.

Under 2014 inkom 825 orosanmälningar angående barn som misstänks fara illa. Det är en ökning från 2013 då antalet anmälningar var 682.

41 barn var placerade i familjehem under 2014 och 227 barn erhöll insatser i öppna verksamheter. 260 beslut fattades om stödinsatser till barn och unga.

Ökningen av anmälningar kan sannolikt bero på mer fokus i samhället på barn som far illa och de uppmärksammade händelserna i media. Ett förbättrat samarbete med skolan är sannolikt också en orsak.

3.3 Barnmisshandel

Den polisanmälda misshandeln av barn 0–6 år har ökat ända sedan senare delen av 1980-talet. Den allra största delen av ökningen under 00-talet beror på förändringar i anmälningsbeteendet hos tre viktiga grupper: föräldrar, personal på förskola och skola samt socialtjänsten.

Av de misstänkta för misshandel mot små barn är andelen kvinnor relativt hög jämfört med andra brott – 39 procent av de misstänkta för misshandel mot barn 0–6 år är kvinnor (2013). Det är ofta en förälder eller styvförälder som anmäls som misstänkt men det finns ett stort mörkertal

Misshandelsbrotten mot barn i åldern 7–14 år anmäls i hög grad av skolan. De flesta misstänkta är jämnåriga med offren

I Brås skolundersökning (2013) har ungdomar i årskurs nio som råkat ut för våld eller hot svarat på frågan var den senaste händelsen inträffade. En relativt stor andel av våldet uppges ha inträffat i skolan eller på skolgården (drygt 45 procent). Den andra dominerande kategorin är "någon annanstans", t.ex. på gatan, disco, fritidsgård etc. (knappt 30 procent).

Antal anmäld misshandel

Ålder	2012	2013	2014
0-6 år	25	22	15
7-14 år	24	29	30
15-17 år	19	27	6

Härnösands kommun Statistik från Brå. (2014 års siffror är preliminära)

4 Barn och ungdomars hälsa

Förhållanden under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet.

Den psykosomatiska ohälsan bland ungdomar i Sverige ökar. Andelen elever med självrapporterade psykiska och somatiska besvär är 2014 väsentligt högre än för fyra år sedan (*WHO-undersökning Skolbarns hälsovanor*). Ökningen är stor både bland pojkar och flickor i 13- och 15-årsåldern

4.1 Elevhälsa

Den nya organisationen kring elevhälsan är nu klar med bland annat nya tjänster. Länets skolhälsovård skulle tillsammans med landstinget under 2014 arbeta fram en gemensam användarvänlig och enkel metod för att redovisa elevhälsosamtalet på kommunnivå men arbetet har flyttats fram till 2015.

Allmänt kan man utläsa av 2014 års elevhälsosamtal i Härnösand att ju äldre eleverna blir desto sämre mår de. Flickor mår sämre än pojkar, men man kan se en ökning av hälsoproblem även hos pojkarna. Symtom som stress och huvudvärk är vanliga. Trots det säger de flesta att de trivs på sin skola.

Elevhälsan följer tillsammans med klasshandledare upp elevernas frånvaro. Närvaroarbetet intensifierades under fjolåret dels utifrån skärpta regler från CSN gällande studiemedlen och dels utifrån att en ökande frånvaro uppmärksammats på skolan.

Gruppen nyanlända ungdomar (deltar inte i hälsosamtalet) har ofta en psykisk ohälsa med psykosomatiska symtom. Många kämpar med nedstämdhet och besöker ofta skolhälsovården.

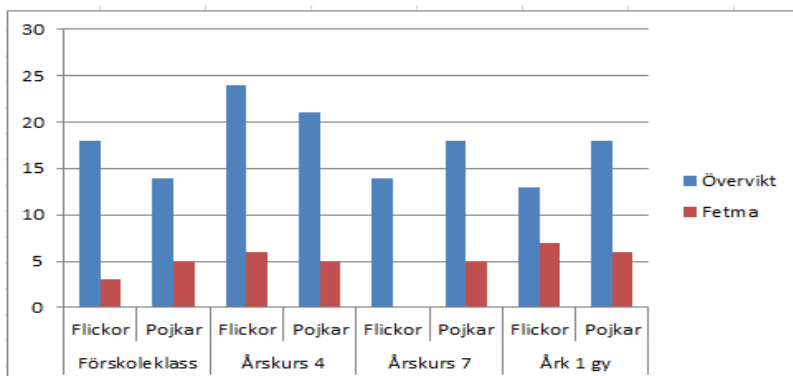
Ett samarbete mellan skolförvaltning och socialförvaltning har påbörjats för att stärka familjehemsplacerade barns hälsa och studieresultat. Modellen kallas för Skolfam

”Psykbytt” är en webbplats på hemsidan som guidar till olika sidor med upplysningar och information om hjälp som barn och ungdomar kan få.

Övervikt och fetma är idag ett stort folkhälsoproblem. Bakgrunden är att vi på kort tid fått en stor förändring i vår miljö och vårt beteende – vår livsstil har förändrats. I takt med att vi rör oss mindre har vi samtidigt ändrat våra matvanor och fått en ökad tillgänglighet till kalorier. Våra gener klarar inte av denna belastning, vilket får till följd

att många blir överviktiga. Övervikt och fetma hos barn har ökat kraftigt under de senaste decennierna. Barn- och ungdomsfetma är en sjukdom som ofta är förenad med såväl fysiskt som psykiskt lidande. Idag vet vi också att fetma i barn- och ungdomsåren är en betydande riskfaktor för ökad sjuklighet i vuxen ålder och ger en sänkt förväntad livslängd.

Övervikt och fetma

Iso- BMI statistik (beräknad på ålder och kön) från elevhälsosamtalet 2014. I jämförelse med 2013 så har fetman halverats bland pojkar åk 1 gy till 6 %. I årskurs 7 kan man se en minskning av övervikt och fetma hos både pojkar och flickor.

4.2 Tobak, alkohol och andra droger

Allt färre ungdomar i årskurs nio dricker alkohol (*CAN drogvanundersökning*). Resultaten visar att alkoholkonsumtionen bland elever i årskurs nio är den lägsta sedan undersökningarna startade 1971. Andelarna pojkar och flickor som druckit alkohol under de senaste 12 månaderna är 43 % respektive 50 %. Även om andelen som röker har minskat så är det allt för många ungdomar som börjar röka. Forskning visar också att en person löper större risk att börja med cannabis ju tidigare personen börjar använda tobak.

Alkoholkonsumtionen bland gymnasieelever i årskurs två är väsentligt högre än i årskurs nio. 76 % av pojkarna och 82 % av flickorna uppgav 2014 att de druckit alkohol under de senaste 12 månaderna. För flickor innebär det en ökning och för pojkar en liten minskning jämfört med 2013, då andelen som druckit alkohol var 77 % både bland flickor och bland pojkar.

Narkotikaanvändningen har ökat. Andelen pojkar i årskurs nio som någon använt narkotika var 7 % 2013 och 9 % 2014. Motsvarande siffror för flickor i årskurs nio var 6 % respektive 7 %. Bland ungdomar i årskurs två på gymnasiet har narkotikaanvändningen ökat sedan den första mätningen 2004. I 2014 års undersökning uppgav 20 % av pojkarna och 14 % av flickorna att de någon gång använt narkotika. Ökningen av narkotikaanvändande oroar. En oro som också påtalats av kommunens fältassistenter och ungdomspoliser.

Inga data finns på kommunal nivå för 2014 men oavsett var i landet man bor så följs upp- och nedgångar i alkohol-, tobaks och narkotikavanor åt. En ny CAN- och LUPP undersökning kommer att göras under 2015 i Härnösands kommun.

Riskbruk alkohol

Gymnasiet åk 2	2012	2013	2014
Pojkar åk 1 gy	13,5	10,3	11,5
Flickor åk 1 gy	15,8	10,3	9,7

Nationella siffror CAN 2014. Andelen elever i % som dricker minst 9 standardglas(flickor) och 14 standardglas(pojkar) i veckan

Användning av Spice

Gymnasiet åk 2	2012	2013	2014
Pojkar åk 1 gy	5,3	6,4	6,8
Flickor åk 1 gy	3,3	3,5	4,3

Nationella siffror CAN 2014. Andelen elever i % som uppger erfarenhet av olika narkotikasorter - Spice eller liknande rökmixar

4.3 Förebyggande arbete

Alla barn och ungdomar har rätt till en bra utbildning. Det är viktigt för varje enskild individ och samhället i stort att vi kan fånga upp alla som riskerar att falla bort. Skolan lyfts fram som en av de allra viktigaste skyddsfaktorerna för att minska kriminalitet hos ungdomar. Kommunens satsning på en ökad samverkan mellan skola och socialtjänsten, för att hitta och hjälpa de elever som riskerar att inte klara skolan, är därför på alla sätt viktigt.

Resursteamets fältgrupp arbetar med uppsökande verksamhet för att kartlägga de ungdomar som finns i riskzonen. En utökande samverkan mellan skolan, socialförvaltning och polisen gör att man fortare hittar de ungdomar som behöver stöd utifrån social problematik eller alkohol och droger.

5 Skola

5.1 Förskola

Personaltätheten, dvs. antalet barn per årsarbetare, har i stort sett varit näst intill oförändrad i förskolan sedan början av 2 000 talet och andelen årsarbetare inom förskolan som har pedagogisk högskoleutbildning har totalt sett ökat. Detta är en bidragande faktor till att vi har en bra förskola i kommunen.

Allt fler barn har i dag möjlighet att få ta del av den pedagogiska verksamheten som bedrivs inom förskolan. 2012 var 88 % av barn mellan 0-5 år inskrivna i förskolan. Och 2013 var siffran uppe i 92 %.

5.2 Grundskola

Arbetet i skolan har under 2014 riktat sig mot att öka måluppfyllelsen för eleverna. Läsning är en viktig och bärande del för alla ämnen. Förvaltningen har därför satsat extra på insatser i de lägre åldrarna mot läsning. Exempel på dessa åtgärder är samarbete med musik och kulturskolan och olika pedagogiska insatser - Läsande klass.

Andel som uppnått målen

2012	2013	2014
73,4 %	70,0 %	79,5 %

Andel i procent av avgångseleverna som uppnått målen, d v s betyget Godkänd eller högre, i samtliga ämnen under läsåret.

Brugarundersökning 2014 med föräldrar i förskoleklass visar på en hög nöjdhetgrad. Tyvärr är det en liten procent av föräldrarna som svarat på undersökningen vilket gör det svårt att dra några slutsatser

Nöjdhet med verksamheten

Fråga	Andel i procent
Jag är nöjd med verksamheten i mitt barns skola	94
Jag är nöjd med verksamheten i mitt barns fritidshem	83
Jag kan rekommendera mitt barns skola	89

Skolelevernas Brugarundersökning visars att de flesta eleverna trivs på sin skola. Påståendet - skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer får ett lågt betyg i både åk 5, åk 8 och i gymnasiet åk 2.

Intressanta lektioner

	Åk 5	Åk 8	Gy åk 2
Min lärare gör lektioner intressanta	85 %	52 %	75 %

5.3 Gymnasiet

En bra skola gör skillnad. Utgångspunkten i arbetet med en bra skola för gymnasiet är trivsel, trygghet och arbetsro. Andelen behöriga elever till gymnasiet ligger rätt likt med 2013.

Andelen behöriga

År	Andelen behöriga till gymnasiet
2012	86 %
2013	89,4 %
2014	89 %

Samband finns mellan föräldrarnas utbildningsnivå och andelen elever som har behörighet till gymnasieskolan. Andelen behöriga elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning är procentuellt högre. Det finns även ett samband mellan elevernas bakgrund och andelen som får slutbetyg. Exempelvis så visar skolverkets statistik att de elever som är födda utomlands och invandrat till Sverige är en utsatt grupp med risk att inte få ett slutbetyg (*Barn och unga Folkhälsomyndigheten*).

Andel som är födda i annat land än Sverige

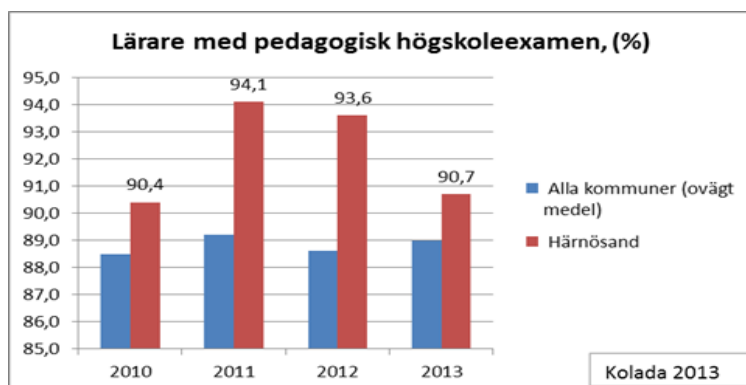
2012	2013	2014
8,2 %	10,2 %	11,7 %

Beräknas som antal invånare 0-19 år som är födda i annat land än Sverige dividerat med totalt antal invånare 0-19 år, multiplicerat med 100.

Andelen behöriga lärare har minskat sedan 2011 även om Härnösand i jämförelse med riket har en hög andel behöriga.

Lärare med pedagogisk högskoleexamen

5.4 Musik- och kulturskolan

Den kommunala musik och kulturskolan i Härnösand har ca 600 elever inskrivna i verksamheten (betalande). Skolan erbjuder undervisning i musik och rörelse, bild, drama, instrumental undervisning och sång/ körsång. Genom skapande skola, som är ett sätt att stärka samverkan mellan skola och det professionella kulturlivet, bedrivs också viss undervisning i förskoleklass och i lågstadiet.

Från och med januari 2015 ingår Musik- och kulturskolan i Gymnasiets verksamhetsområde. Musik- och kulturskolan uppdrag ska i högre grad bidra till en ökad målpuppfyllelse i skolan. Syftet är att utifrån olika lärostilar lära genom alla sinnen, för att bidra till utvecklingen av en likvärdig och kompensatorisk skola.

5.5 Barn och ungdomars inflytande

Ungdomsverksamheten driver medinflytandefrågor för ungdomar genom kommunens ungdomsråd. Rådet består av elever från årskurs 7 och äldre från samtliga skolor i kommunen. Ett reglemente för rådets arbete har fastställts. Rådet arbetar aktivt med frågor som rör ungdomar i Härnösands kommun. Under 2014 har medlemmar från rådet också varit representerade i landstingets regionala råd och bland annat engagerat sig i möjligheten att få till stånd ett system med "ungdomstaxi".

Genom klassråd, program- och skolkonferenser och via elevskyddsombud görs eleverna delaktiga i arbetet med bland annat skolans likabehandlingsplan.

Inom barn och familjeenheten intervjuar man barn och ungdomar hur de upplever sitt bemötande i kontakt med socialsekreterare (Västernorrlandsmodellen).

6 Fritid

Fritiden är en viktig del i barns och ungas utveckling. Fritiden ska ge barn och ungdomar tillfälle att skapa nya sociala relationer, utveckla dig själv och sina intressen. Att träffa kompisar är mest populärt bland barn och unga i Sverige – hemma, på fritidsgården eller över internet. Andra fritidsintressen är att sporta och att titta på tv eller film. Flickor och pojkar använder internet ungefär lika mycket men flickor umgås mer med kompisar på sociala sajter medan pojkar spelar mer dataspel.

Ungefär vart fjärde barn i åldern 7–15 år spelar något instrument och sex av tio barn och unga i Sverige idrottar minst en gång i veckan. Mest aktiva är 10–12-åringarna (Uppgifter hämtade från Barnombudsmannen).

Härnösands kommun är en kommun med 278 aktiva föreningar. Idrottsföreningarna är 80 stycken till antalet och det finns exempelvis 55 kulturföreningar registrerade. Fördelningen i procent av totalt medlemskap i föreningar med föreningsbidrag är fördelat på 53 % pojkar och 47 % flickor (7-20 år).

En kombinerad BMX-och skatepark invigdes under året och under uppbyggnad är en ny ridanläggning. Under hösten 2014 genomfördes utbildningen ”Skapa trygga idrottsmiljöer” med kommunens idrottsföreningar. Alla idrottsföreningar, som vill få bidrag hos Härnösands kommun, måste hädanefter genomgå en obligatorisk utbildning för att kunna presentera en handlingsplan mot alla former av kränkande behandling. En handlingsplan när det gäller alkohol och droger är också ett måste i föreningar om man ska få föreningsbidrag.

6.1 Ungdomens hus

Verksamheten på Ungdomens Hus, ”Kåken” riktar sig till grundskolans senare år samt gymnasiet. Från åk 7 i grundskolan kan man besöka fritidsgården, som har öppet kvällstid tisdag till lördag.

Kåken är en drogfri zon för ungdomar i kommunen och majoriteten av besökarna är s.k. föreningslös ungdom. Besöksfrekvensen har under 2014 varit högre än någonsin, med närmare 10 000 st. besök. Fördelningen killar/tjejer är i procent räknat ca 70/30, vilket innebär att snedfördelningen mellan könen består, trots att verksamheten provat grepp som tjejkvällar och aktiviteter designade för tjejer. 2014 hade Kåken hade för första gången öppet i princip hela sommaren. Man representerade även under Stadsfesten med ett ungdomstält (en drogfri zon) inne på festivalområdet.

Tillsammans med de fritidsledare som arbetar med ungdomarna jobbar även socialförvaltningens fältassistenter en kväll i veckan. Även kommunens ungdomspoliser samverkar med ”Kåken”.

Antal besökande på Ungdomens Hus

	2012	2013	2014
Antal besökare	7689	6053	9942

7 Framtiden

Under 2015 kommer en ny Luppundersökning att genomföras i kommunen. Utifrån resultaten kommer en rapport att tas fram. Rapporten kommer att ge en analys över ungdomarnas upplevelse av sin situation. Rapporten kan ses som ett redskap till våra politiker om vad som behöver prioriteras i framtiden.

Utifrån 2014 års barnbokslut följer nedan några viktiga aktiviteter. Aktiviteterna är även kopplade till Folkhälsoplanens lokala mål.

- Arbeta för att få strukturerade och dokumenterade barnkonsekvensanalyser innan beslut ska fattas. Utbildning för strategiska personer i kommunen.
- Socialförvaltningens fortsatta satsning på barn- brukar medverkan (intervjuer med barn).
- Utveckla förebyggande och hälsofrämjande elevhälsa
- Fortsatt läs och skrivsatsning i skolan
- Bevaka och minska frånvaron i skolan
- Utveckla föräldrastödjande insatser
- I samverkan med olika föreningar, arrangera fler mötesplatser för våra barn och ungdomar
- Följa upp och stödja ungdomsföreningarnas arbete med handlingsplaner mot droger och kränkande behandlingar
- Utveckla samverkan mellan skola, socialförvaltning och polis